

- 1.**Zasady czytania tabeli:** końcówki l. mn. są za znakiem "|"; rzeczy podkreślone są archaiczne/niezrozumiałe dla znaczącej części Słowian/rzadko używane itp.
- 2.Międzysłowiański ma wymienne **ò i e**, np. poč**è**t**ò**k>početka, o**t**ec>otca, p**e**s>psa itd.
- 3.**Palatalizacja:** **k g h >č ž š** (kończówki z -i- -j- -e- lub końcówki **-ny, -ski, -nik, -stvo, -ok, -ka, -ko**); c s z t d +j > č š ž ć dž **sk st zg zd +j>šč šć ždž ždž** np. pros -ju>prošų, trat -jeny>tračeny, nagr**ă**d -jati>nagr**ă**džati, r**ŭ**ka>r**ŭ**k -ny>r**ŭ**čny, mog -eš>možeš

RODZAJ MĘSKI

	twar. nieżywotny	mięk. nieżywotny
	twar. żywotny	mięk. żywotny
Mia	dom -y -i	kraj -e -i
Bie	dom -a -y -ov	kraj -a -e -ev
Dop	doma -ov	kraja -ev
Cel	domu -am	kraju -am
Narz	domom -ami	krajem -ami
Mie	domu/- ě -ah	kraju/-i -ah

RODZAJ ŻEŃSKI

	twar.	mięk.	-Ø
Mia	żena -y	zemja -e	kost -i
Bie	ženų -y	zemjŭ -e	kost -i
Dop	żeny -Ø	zemje -Ø	kosti -ij
Cel	žen ě -am	zemji -am	kosti -'am
Narz	żenojŭ -ami	zemjējŭ -ami	kost'jŭ -'ami
Mie	žen ě -ah	zemji -ah	kosti -'ah

RODZAJ NIJAKI

	twar.	mięk.
Mia	slovo -a	morje -a
Bie	slovo -a	morje -a
Dop	slova -Ø	morja -ej
Cel	slovu -am	morju -am
Narz	slovom -ami	morjem -ami
Mie	slovu/- ě -ah	morju/-i -ah

UWAGI: 1) Nieregularne rzeczowniki: l. poj. **člověk, dět**ě**, oko uho** > l.mn. **ljudi, dět**ě**, oči, uši**. 2)Gdy rzeczownik r.ż. **-ija** to zamiast np. *Srbij**ě**jŭ* lepiej *Srbij**ŭ**jŭ*.

DODATKOWE WZORY DEKLINACJI (opcjonalne)

Rozsz	r. m. (-en-)	r.n. (-men-)	r.n. (-ę-t-)	r.n. (-es-)	r.ż. (-òv-)	r.ż. (-er-)
koń.	-eñ	-mę	-ę	-o ^[1]	-òv	-i ^[2]
Mia	kam-enj -ni	imę -ena	tełę -ta	neb-o -esa	crk ò v -i	mat-i -eri
Bie	kam-enj -ne	imę -ena	tełę -ta	nebo -esa	crk ò v -i	mat-i -eri
Dop	kam-ene -nev	ime-ne -en	tełęte -t	nebese -es	crkve -ij	mat-ere -erij
Cel	kam-eni -nam	ime-ni -nam	tełęti -tam	nebesi -esam	crkvi -am	mat-eri -eram
Narz	kame-nem -nami	ime-nem -nami	tełętem -tami	nebesem -esami	crk ò vjŭ -ami	mat-erjŭ -erami
Mie	kame-ni -nah	ime-ni -nah	tełęti -tah	nebesi -esah	crkvi -ah	mat-eri -erah

Ivan > *Ivan**e**!*, doktor > *doktor**e**!*, člověk > *člov**ě**č**e**!*, synòk > *syn**č**e!*; 2) r. m. miękki temat: **-u**: *prijatel' > prijatelj**u**!*, muž > *muž**u**!*, konj > *konj**u**!* 3)r.m. z **-ec** > **-če**: *hlāpec > hlāp**č**e!*; 4) r.m. i r. ż. z **-a** > **-o**: *sluga > slug**o**!*, žena > *žen**o**!*, zemja > *zemj**e**o!*; 5) r. ż. na -Ø oraz nietematyczny wzór (-en-): **-i**: *kost' > kost**i**!*, no**ć** > *no**ć**i!*, mlādež > *mlādež**i**!*, kamenj > *kamen**i**!*

W innych przypadkach wołącz jest zawsze jednaki z mianownikiem. Wołącz zaniknął w wielu językach słowiańskich zostawiając po sobie jedynie relikty.

PRZYMIOTNIKI (miękki wzór)

l. poj.				r.ż.	l.mn. r.m.żyw.	l.mn.
	r.m. żyw.	r.m.	r.n.			
Mia	dobry -i			dobra	dobri	dobre
Bie	dobrogo -ego	dobry -i	dobro -e	dobrŭ	dobryh -ih	
Dop	dobrogo -ego			dobroj -ej	dobryh -ih	
Cel	dobromu -emu			dobroj -ej	dobrym -im	
Narz	dobrym -im			dobrojŭ -ejŭ	dobrymi -imi	
Mie	dobrom -em			dobroj -ej	dobryh -ih	

Przysłówek: dobry, sv**ě**ži, legky + **-o** > dobro, sv**ě**žo, legko = pl „dobrze, świeżo, lekko”

Stopniowanie:

1) **prosto** = prosto

2) **-ějši/-ši** = pl „ejszy, -szy”; **prostějši** = pl "prostszy” **vyše prosty/bolje prosty** = pl "bardziej prosty”. Kończówka **-ši** używana przy *-ki, -eki, -oki*, oraz ew. przy przymiotnikach na -y zamiast **(-ny)**.

3) **-ėje** = pl „iej”; **prostėje** = „prościej” **vyše prosto/bolje prosto** „bardziej prosto”, jeśli **-ko, -eko, -oko** końcówka to **-je**, np. *daleko>dalje*

4) **naj-prostějši/najprosto** =pl „najprostszy”; **naj-prostėje/najprosto** = pl "najprościej”;

5) **menje prosty(prosto)** = pl "mniej prosty”(prosto/proste)

6) **najmenje prosty(prosto)** = pl "najmniej prosty(prosto/proste)” 7) **neprosty** „nieprosty”

8) **prěprosty** „bardzo prosty, zbyt prosty”

UWAGA: 1) Nieregularne przymiotniki: veliki, maly, dobry, zły, legky, mękky > v**ě**čši, m**ě**nši, l**ě**pši/lučši, gorši, l**ě**gši, m**ě**kši (imiesłów: v**ě**č**e**, m**ě**n**e**, l**ě**pje/luč**e**, gor**e**, l**ě**g**e**, m**ě**k**e**) 2) czasem występują reliktowo krótkie formy przymiotnika w mianowniku, usuwa się wtedy końcówkę -y/-i, np. *šč**ě**stliv, gotov*

Łacinka	Cyrilica	Prop. wymowa	Wymowa na Słowiańszczyźnie
A a	А а	[a] ~ [a]	
Ă â	Ă â	[v]	[ɔ], [a]
B b	Б б	[b]	
C c	Ц ц	[ʈ]	
Č č /CZ cz	Ч ч	[ʧ] ~ [ʈʂ]	
Ć ć	Ю њ	[ʈe]	[ʈʲ],[ʈʲʲ], [ʈe], [c], [ʈs]
D d	Д д	[d]	
Ď đ	Дь дь	[dʲ] ~ [j]	[d], [dʲ], [j], [dʒʲ], [dʒ]
Đ đ	Ђ ѣ	[dʒ]	[z], [zɖ], [dʒʲ], [j], [dʒʲ], [z], [j],
DŽ dž	ДЖ дж	[dʒ] ~ [dʒʲ]	
E e	Е е	[ɛ] ~ [e]	
Ě ě	Ђ ѣ	[ɛ]	
Ę ę	А а	[ɛæ]	[ja], [a], [ɛ], [e], [jɔ̯], [jɛ̯], [ɔ̯],[ɛ̯] [ɣ], [ɛ̯n], [ɔ̯n]
F f	Ф ф	[f]	
G g	Г г	[g] ~ [ɦ]	[g], [ɦ], [ɣ]
H h	Х х	[x]	
I i	И и	[i] ~ [ɪ]	
Y y	Ы ы	[ɪ] ~ [i]	[i], [ɪ], [i]
J j	Ј ј	[j]	
K k	К к	[k]	
L l	Л л	[l] ~ [ʎ]	
LJ lj	Љ љ / Ћ ѣ	[ʎ] ~ [ʎ]	[ʎ], [ʎʲ], [ʎ]
M m	М м	[m]	
N n	Н н	[n]	
NJ nj	Њ њ / Ћ ѣ	[nʲ] ~ [ɲ]	
O o	О о	[ɔ] ~ [o]	
Ò ò	Ь ь	[ə]	[a], [ɛ], [o], [ə], [ɣ]
P p	П п	[p]	
R r	Р р	[r]	
Ř ř	Рь рь	[rʲ] ~ [r]	[r], [rʲ], [r], [z], [s]
Ř ř	ЬР ьр	[ər]	[ɛr], [ar], [ər], [ɣr], [r]
S s	С с	[s]	
Ś ś	Сь сь	[sʲ] ~ [ɛ]	[s], [sʲ], [ɛ]
Š š /SZ sz	Ш ш	[ʃ] ~ [s]	
T t	Т т	[t]	
Ț ț	ТЬ ть	[ʈ] ~ [c]	[ʈ], [ʈʲ], [c], [ʈe]
U u	У у	[u]	
Ŭ ŭ	Ж ж	[u] ~ [ow]	[ɔ̯], [o] [ow], [u], [ɛ̯],[x], [ɛ̯n], [ɔ̯n], [ɛ̯] , [a]
V v	В в	[v] ~ [ʋ]	[v], [ʋ], [w]
Z z	З з	[z]	
Ž ž	Зь зь	[zʲ] ~ [z]	[z], [zʲ], [z]
Ž ž / Zh zh	Ж ж	[ʒ] ~ [z]	

ZAIMKI (męski żywotny)

Mia	ja	ty	on	ono	ona	my	vy	oni	one	—	kto?	čto/što/čo?
Bie	mene /mę	tebe /tę	jego/go		jų	nas	vas	jih	je	sebe /sę	kogo?	čto/što/čo?
Dop	mene	tebe	jego		jej				jih	sebe	kogo?	čego?
Cel	mně/mi	tobě /ti	jemu/mu		jej	nam	vam	jim	sobě /si	komu?		čemu?
Narz	mnojų	tobojų	jim		jejų	nami	vami	jimi	sobojų	kim?		čim?
Mie	mně	tobě	jim		jej	nas	vas	jih	sobě	kom?		čem?

Zaimki dzierżawcze:

moj, moja, moje, tvoj, tvoja, tvoje, naś, naša, naše, vaš, vaša, vaše, svoj, svoja, svoje

l. poj.			r.ż.	l. mn. r.m. żyw.	l.mn.
	r.m	r.n.			
Mia	moj, naś		moja, naša		
Bie	mojego, našego	moj, naś	moję, našę	moji, naši	moje, naše
Dop	mojego, našego		mojej, naszej	mojih, našich	
Cel	mojemu, našemu		mojej, naszej	mojim, našim	
Narz	mojim, našim		moję, naszą	mojimi, našimi	
Mie	mojem, našem		mojej, naszej	mojih, našich	

UWAGA: 1) Zamiast nieodmienialnych form **jego, jej...** można także używać form typu **jegov, jejin, jihny** np. *Jědžam jegovym avtom. Jejina sestra.* 2)**Vy** jest używane(oprócz Polski) jako forma grzecznościowa. 3) dodatkowo **n-** piszemy tylko gdy przyimek poprzedza zaimek, np. *Słyśų jegu, piśų jemu* ale *Stojų pri njim, idų s njimi* 4) wszystkie formy od **on/ono/ona/oni/one**(oprócz **mu, go**) po przyimkach otrzymują przedrostek **n-**, **njego, njih...**

Tablica Zamenhofa:

	pytanie	tutaj ⁵	tam	tam(dalej) ⁵	jakiś	kilka	jakikolwiek	żaden	każdy	inny
	k-	s-	t-	on-	ně-	poně-	k-nebųđ', k-koli	ni-	vs-	in-
który?	koj ¹	sej	toj	onoj	někoj ¹	poněkoj	koj-nebųđ' ¹	nikoj, nijedin	vśaky	iny
kto?	kto				někto	—	kto-nebųđ'	nikto	vsekto, vsi	inokto
co?	čto ²	se	to	ono	něčto ²	poněčto	čto-nebųđ' ²	ničto ²	vsečto ² , vse	inočto ²
ile?	koliko	seliko	toliko	onoliko	několiko	—	koliko-nebųđ'			—
czyj?	čij	—			něčij	—	čij-nebųđ'	ničij	vsečij	inočij
jaki?	kaky ³	śaky	taky	onaky	někaky ³	poněkaky	kaky-nebųđ' ³	nikaky ³	vśaky	inaky
jak?	kako ³	śako	tako	onako	někako ³	poněkako	kako-nebųđ' ³	nikako ³	vsjako	inako
gdzie?	kde	sde, tu	tude, tam	onde	někde	poněkde	kde-nebųđ'	nikde	vsde	inde
dokąd?	kamo	śamo	tamo	onamo	někamo	—	kamo-nebųđ'	nikamo	vśamo	inamo
kiedy?	kògda ⁴	segda ⁴ , sejčas	tògda ⁴	onògda ⁴	někògda ⁴	poněkògda	kògda-nebųđ' ⁴	nikògda ⁴	vsegda ⁴	inògda ⁴
którędy?	kųdy	śųdy	tųdy	onųdy	někųdy	—	kųdy-nebųđ'	nikųdy	vśųdy	inųdy
skąd?	odkųdy	odśųdy	odtųdy	odonųdy	odněkųdy	—	odkųdy-nebųđ'	odnikųdy	odvśųdy	odinųdy
dlaczego?	čemu	—	tomu	—	něčemu	—	čemu-nebųđ'	ničemu	—	—
po co?	za čto ²	—	za to	—	za něčto ²	—	za čto-nebųđ' ²	za ničto ²	—	—

¹ Ktory = koj = iže. Koj, čij odmienia się jak **moj**. W wypadku iže w odmianie nst. system: jegože = pl „którego”, jejže = pl „której”, jemuže = pl „któremu” itp. ²**čto** = **čo** = **što** ³ lepiej nie używać formy **jako** gdyż na południu „jak” znaczy „silny” ⁴ **-gda** = **-gdy** ⁵ Podstawowe zaimki wskazujące to **toj** = pl „ten” i **tamtoj** = pl „tamten”. Opcjonalnie można zastosować trzy skale: **sej/ov** ≈ ten tutaj, **toj** ≈ ten tutaj nieco dalej, **onoj** ≈ tamten daleko. **Ov** (ovaky, ovde) jest nieznane na Wschodzie lecz szeroko używane na Południu. To zamieszanie wynika ze stanu praslaviańskiego gdzie te cztery formy miały oddzielne funkcje.

Deklinacja zaimków wskazujących: (męski żywotny)

l. poj.				l. mn.		
	r.m.		r.n.			r.ż.
Mia	toj		to	ta	ti	te
Bie	togo	toj		tų	tyh	
Dop	togo			toj	tyh	
Cel	tomu			toj	tym	
Narz	tym			tojų	tymi	
Mie	tom			toj	tyh	

Wzorem **moj** odmienia się też słowo **veś**(r.ż. **vśa**, **vśej** r.n. **vse**, ale **vśego**, l.mn. **vsi**, **vse**) = pl „cały” oraz archaiczne **sej**(r.ż.**śa** r.n.**se**). Wzorem **toj** odmienia się też **tutoj, tamtoj, onoj, ov**. Zamiast wzoru **tyh, tym, tymi** można także **těh, těm, těmi**.

LICZEBNIKI

0. **nula**(odm.jak *žena*), 1. **jedin** (f. **jedna, jednoj**, n. **jedno**, odmiana jak przymiotnik), 2. **dva** (**dvě**), 3. **tri**, 4. **četyri**, 5. **peť**, 6. **šest**, 7. **sedm**, 8. **osm**, 9. **devęť**, 10. **desęť**.

-nadseť = pl „-naście” (dvanadseť, devętnadseť = pl „dwanaście, dziesiętnaście” itd.) **-desęť** (od 20 do 90) = pl „-dziesiąt”, np. dvadesęti, tridesęti, devęťdesęť, sedmdsesęť 100-900 = **sto**(odm. jak *slovo*), **dva-sto, tri-sto, četyri-sto...** / **sto, dvěstě, trista, četyrista, peť’sòt, šest’sòt, sedmsòt, osmsòt, devęť’sòt**;

tysěć(odm.jak *kraj* lub *kost*), **milion, miliard**(odm. jak *dom*) = pl „tysiąc, milion, miliard”; Np. **tri-tysěć četyristo peť’deseť (i) šest** = 3 456

přvy, vtory/drugi, třeti, četřvřty = pl „pierwszy, drugi, trzeci, czwarty”, potem końcówka -y np. **pęty, osmy, jedınadșety, devętdesęty** itp. choć **sòtny/stoty, tysęčný** = pl „setny, tysięczny”

-ina = liczebnik ułamkowy, np. **tręřina** „1/3”,**desęřina** „1/10”, **șestnadsetina** „1/16”, **sòřina** or **stotina** „1/100”, **sedm tridesęty osmin** „7/38” itp. Formy typu **dvě třęře** mniej zalecane.

Deklinacja dla 2-4						
	r.m.	r.ż.	r.n.	četyři,tri		
Mia	dva	dvě	dva/dvě	četyři		
Bie						
Dop	dvoh			četyřěh		
Cel	dvom			četyřěm		
Narz	dvoma			četyřěmi		
Mie	dvoh			četyřěh		

Deklinacja dla 5-99

Mia	pęř
Bie	
Dop	pęři
Cel	pęři
Narz	pęřju
Mie	pęři

dvoje, troje, četvero, pętero, șestero... = pl dwoje, troje, czworo, pięcioro, sześcioro... Liczebnik zbiorowy, dosł. „grupa dwóch, grupa trzech, grupa czterech itp.” Także **oboje**. Używane 1) gdy grupa składa się zarówno z kobiet i mężczyzn(np.*troje studentov*) 2) ze słowami „płciowo obojętnymi” jak np. **ljudi i děti** 3) u słów r.n. opisujących młode zwierzęta, np. *troje telet* 4) u pluralia tantum 5) u przedmiotów, które zazw. występują w parach, np. *dvoje rukavic*. Te formy + **-ny** = **dvojny, trojny, četverny** „pl podwójny, potrójny, poczwórny” a nawet **pęterny, șesterny** itd.

po-dvoj-iti, potrojiti = pl „podwojic potroić” a nawet **početveriti...** itd.; **řáz-dvoj-iti, řáztrojiti** = pl „rozdwoić, roztroić” itd.;

-aky = określenie ilości rodzajów, np. **dvojaky, trojaky, pęteraky...** = pl „dwojaki, trojaki, pięcioraki,” także formy typu **trojako** = pl ts.

jedin-ka, dvoj-ka, troj-ka... = pl „jedyńka, dwójka, trójka”, ew. mniej zalecane **-ica**. **jedno-krátno, dvakrátno, trikrátno...** = pl „-krotnie, ... razy”

Czasowniki

CZAS TERAŹNIEJSZY

	-ati	-ti	-iti
<i>bezokolicznik</i>	dělati	nesti	hvaliti
<i>temat</i>	děl-a-	nes-	hval-i-
ja	dělám /-ajų	nesų /-em	hvaljų /-im
ty	dělaš /-ajeș	neseș	hvališ
on/ona/ono	děla /-aje	nese	hvali
my	dělamo /-ajemo	nesemo	hvalimo
vy	děláte /-ajete	nesete	hvalite
oni/one	dělajųt	nesųt	hvalųt

Aspekt niedokonany/dokonany: ja sdělal, zainteresoval, upadł
Np. *Igor jęždil po Moskvě* „Igor jeździł po Moskwie”, *Igor jęħal do Moskvy* „Igor jechał do Moskwy”. *Igor pojęħal do Moskvy* „Igor pojechał do Moskwy”. *Igor jęždil do Moskvě* „Igor jeździł do Moskwy.” Formy typu *Igor pojęħe do Moskvy* "Igor pojedzie do Moskwy" nie występują u Słowian Południowych i mogą być tam łatwo źle zrozumiane.

Imperfekt:

Jeśli temat kończy się na samogłoskę: -h, -še, -še, -hmo/-hom/-smo, -ste, -hų
Jeśli jeśli temat kończy się na spółgłoskę: -eh, -eše, -eše, -ehmo/-ehom/-esmo, -este, -ehų
np. *on neseše, my hvalihmo*

Czas zaprzeczły: ja běħ dělal, ty běše dělal...

UWAGA: 1)Zamiast końcówki **-mo** można również stosować **-me** 2)forma **-ati** z **-aje-** jest na wschodzie, forma z **-am** jest na zachodzie i południu. 3) można także utworzyć tryb warunkowy przeszły według wzoru *Ja byl by(h) dělal...* itp.
4) *kryti/obuti*>kry/obu -jų -jeș -je -jemo...; *glupęřti*>glup -čjų/-čm -čjeș/-čș -čje/-č -čjemo/-čmo...; *blęsknųti*> blęskn -ų -eș -e -emo...; *kupovati*> kup -ujų -ujeș -uje -ujemo

dati, jęřti, věděti - Nieregularny czas teraźniejszy

<i>bezokolicznik</i>	dati	jęřti	věděti
<i>temat czasu teraźn.</i>	da-	jě-	vě-
ja	dam	jěm	věm
ty	daș	jěș	věș
on/ona/ono	da	jě	vě
my	damo	jěmo	věmo
vy	date	jěste	věte
oni	dadųt	jědųt	vědųt

TRYB ROZKAZUJĄCY

<i>bezokolicznik</i>	dělati	nesti	hvaliti
<i>temat czasu teraźn.</i>	dělaj- / děl-a-	nes-	hval-i-
2sg.	dělaj	neș / -i	hvali
1pl.	dělajmo	neșmo /-imo	hvalmo /-imo
2pl.	dělajte	nește /-ite	hvalte /-ite

czynny (np. *Hvalivša žena.* = pl „Kobieta, która chwaliła.”) lub *imiesłów przysłówkowy uprzedni*(np. *Izpivši izšel* = pl „Gdy wypił – wyszedł.”)

CZAS PRZYSZŁY

<i>infinitive</i>	dělati
ja	bųdų dělati /-l(a/o)
ty	bųdeș dělati /-l(a/o)
on/ona/ono	bųde dělati /-l(a/o)
my	bųdemo dělati /-li
vy	bųdete dělati /-li
oni	bųdųt dělati /-li

BYTI (czasownik nieregularny)						
	teraźn.	imperf.	przeszły	przyszły	warunk.	rozkaz.
ja	jesm	běħ	(jesm) byl(a/o)	bųdų	by(h)	—
ty	jesi	běše	(jesi) byl(a/o)	bųdeș	by(s)	bųdi
on/ona/ono	jest/je	běše/bě	był, była, było (jest)	bųde	by	—
my	jesmo	běħmo	byli (jesmo)	bųdemo	by(hmo)	bųdimo
vy	jeste	běște	byli (jeste)	bųdete	by(ste)	bųdite
oni	sųt	běħų	byli (sųt)	bųdųt	by	—
		present active part.			sųci	
infinitive		byti	past active part.			byvši
gerund		byt’je	future active part.			bųdųci

Imiesłowcy:

děla-ti nes-ti hval-iti
dělaj-/nes- **-ųci-ųća-ųće** = pl "działaj-/nios- ący/-ąc -ąca -ące” (przy hval-iti -ųci>-ęci)
dělany, neseny, hvaljeny, tęgneny, čuty = pl „działany, niesiony, chwalony, ciągniony, czuty”
dělan-je, nesen-je, hvaljen-je = pl „działanie, niesienie, chwalenie”; **-nje** = **-ńe**
dělajemy/dělamy, nesemy, hvaljemy > imiesłów przymiotnikowy bierny czasu teraźniejszego(np. *nesomy/vidomy* = pl „ten który jest niesiony/widziany” itd.), bądź w znaczeniu „zdatny do czegoś” **dělavši**, nesši, hvalivši > imiesłów przymiotnikowy przeszły